

Türkiye Barolar Birliği
Adli Yardım Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

GEREKÇE

Türkiye Barolar Birliği Adli Yardım Yönetmeliği'nin 1. ve 3. maddelerinde Türkçe dil bilgisi bakımından düzeltmeler yapılmış; 2. maddesinde Yönetmeliğin dayanak maddeleri 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun ilgili maddeleri kapsamında tespit edilmiştir.

Değişiklik ile Yönetmeliğin 5. maddesinin birinci fıkrasına eklenen hükümler ile Avukatlık Kanunu'nun 180. maddesi uyarınca adli yardım bürosunun gelirleri arasında sayılan *“Adli yardımla görevlendirilen avukatın aldığı ücretin yüzde onu ile davadan haklı çıkan adli yardımdan yararlanan kişinin avukat ücretinden başka, yararlandığı kısmın yüzde beşi”* şeklinde öngörülen miktarın istem sahibinden alınacağına dair düzenlenen taahhütnamenin imzalı olarak alınacağı ifade edilmiştir. Aynı maddenin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklikle adli yardım başvurusuna eklenecek belgeler uygulamada yeknesaklığı sağlamak üzere Yönetmelik ekinde yayımlanması öngörülmüş; böylelikle taahhütname ve başvuru belgeleri yasal zemine kavuşturulmuştur.

Yönetmeliğin 5. maddesinin ikinci fıkrasına getirilen düzenleme ile Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Kanunu Yönetmeliği'nin 51. maddesi uyarınca tutulması zorunlu defterlerden “adli yardım defteri”nin anılan maddede yapılan değişikliğe paralel olarak elektronik ortamda da tutulabilmesine ilişkin imkân sağlanmaktadır.

Aynı maddeye dördüncü fıkra olarak getirilen *“Adli yardım hizmetinin sağlanacağı yer barosunun farklı olması halinde, başvuruyu alan büro, başvuruyu adli yardım hizmetinin sağlanacağı büroya gönderir.”* düzenlemesi ile adli yardım başvurusunu alan büronun hizmetin verileceği başka il barosu adli yardım bürosuna yurttaşın mahkeme erişim hakkının sağlanmasını teminen dosyanın gönderilmesi öngörülmektedir.

Maddenin beşinci fıkrasında yapılan değişiklik ile adli yardım talebinin reddi kararlarının tebliği uygulamasından vazgeçilmiş; talebi reddedilen istem sahibine red kararının herhangi bir şekilde bildirim usulü ile ulaştırılması, gerek zaman ve emek kaybının önlenmesi gerekse istemi reddedilen yurttaşın hakkında verilen karara bir an önce ulaşmasını teminen öngörülmüştür.

Maddenin altıncı fıkrasındaki düzenleme ile yurttaşların hak arama özgürlüğünün sağlanması, mahkemeye erişim haklarının en üst derecede işletilmesini sağlamak üzere adli yardım hizmeti verecek avukatların konuya ilişkin eğitim almış olmaları sağlanmış; serbest çalışan avukatlar yanında bağlı çalışan avukatların da adli yardım sistemine dahil olması öngörülmüştür.

Maddeye eklenen *“Bu Yönetmelik kapsamında, istem sahibine yapılacak bildirimler başvuru formu ve taahhütnamede kendisi tarafından bildirilen iletişim kanallarından en az biri kullanılmak suretiyle yapılır ve tebliğ sayılır.”* şeklindeki fıkra ile Yönetmelikle tebliğ yerine ikame edilen “bildirim usulü”nün de tebliğ sayılacağı ifade edilmiştir.

Yönetmeliğe 6. madde eklenmiş ve diğer maddeler ona göre teselsül ettirilmiştir. Yeni madde ihdası ile istem sahibinden adli yardım başvurusu sırasında alınan taahhütname, yasal zemine kavuşturulmuş ve belgenin içeriğinde yer alması zorunlu unsurlar tespit edilerek uygulamanın yeknesaklaştırılması amaçlanmıştır.

Değişiklik Yönetmeliğinin 7. maddesi olarak düzenlenen maddede Yönetmeliğin “*Adli yardımın yapılışı*” başlıklı 6. maddesinde yer alan hükümlerin kronolojik şekilde düzenlenmesini içermekte olup düzenlemeler ile ivedi görevlendirmeler hariç olmak üzere görevlendirilen avukatın yükümlülüğünün başlangıcı, istem sahibinin 10 gün içinde gerekli bilgi ve belgeleri ulaştırması ve mali yükümlülüklerini yerine getirmesine bağlanmış, var ise yargılama giderleri ve adli yardım hizmeti verecek avukatların görevlendirilmesinde mesleki içi eğitim almış olmasının dikkate alınacağı hükme bağlanmıştır.

Değişiklik Yönetmeliğinin 7/a-3 maddesine getirilen fıkra ile ivedi görevlendirme tanımı yapılarak yurttaşın herhangi bir hak kaybına uğramasını önlemek üzere “*Görevlendirme süreci için gereken sürenin, istem sahibinin hakkının ortadan kalkmasına neden olacağı veya giderilmesi imkânsız zararları doğurabileceği anlaşılan başvurular,*”ın gereğinin adli yardım bürosu tarafından Yönetmelikte öngörülen sürelerle tâbi olmaksızın derhal yerine getireceği hükme bağlanmıştır.

Aynı maddede görevlendirilen avukatın haklı bir neden olmaksızın görevden çekilmesi halinde baroya ödeyeceği ücretin, yürürlükteki Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca hesaplanacağı belirli hale getirilmiş; 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu kapsamında istemde bulunulan adli yardımın reddi halinde istem sahibinin adli yardım başvurusuna ait yargılama giderlerini karşılamaması halinde başvurusunun reddedileceği hükmü, bu halde istem sahibinin adli yardım isteminden vazgeçmiş sayılacağı şeklinde değiştirilmiştir. Maddeye eklenen hüküm ile büroyu bilgilendirme yükümlülüğü ayrıntılandırılarak görevlendirilen avukata verdiği adli yardım hizmeti ile ilgili olarak büroya düzenli şekilde rapor sunması yükümlülüğü getirilmiştir.

Yönetmelik değişikliğinin 8. maddesinde adli yardım hizmeti sunan bağlı çalışan avukatın ödeme için yanında çalıştığı avukatın, avukatlık bürosu ya da avukatlık ortaklığının serbest meslek makbuzunu kullanacağı hüküm altına alınmıştır.

Yönetmelik Değişikliğinin 12. maddesi ile adli yardım bürolarının baroya sunacağı rapor tarihi Ocak ve Temmuz ayları olmak üzere yılda iki olarak tespit edilmiştir.

Yönetmeliğe adli yardım başvurusu sırasında eklenmesi gereken belgeler ile taahhütname örneğinin eklenmesi uygulamada birlik sağlanması, başvuruda alınan belgelerin yeknesaklığının temini açısından uygun bulunmuştur.